

Har du hört talas om *persistenseffekter* på arbetsmarknaden? Det är hursomhelst det till synes oundvikliga förlopp där till exempel långtidsarbetslösa förblir utanför arbetsmarknaden helt enkelt för att.... de är långtidsarbetslösa. Nyttillkomna arbetslösa har större konkurrenskraft och tränger sig före i kön till arbetslivet och de långtidsarbetslösa halkar än mer efter. Denna utveckling har visat sig väldigt svår att komma tillrätta med, trots att bekämpandet av långtidsarbetslösheten stått högt upp på olika regeringars prioriteringslista. I de senaste prognoserna lyfts långtidsarbetslösheten fram som särskilt bekymmersam, och i Arbetsförmedlingens regleringsbrev för 2025 ger regeringen myndigheten i uppdrag att prioritera bekämpningen av just långtidsarbetslösheten. Regeringen är inte nöjd med hur Arbetsförmedlingen har använt de verktyg som finns och ålägger bland annat myndigheten att "öka antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildning".

Arbetslöshet som biter sig fast över konjunkturcykler risker att permanentas. Det blir nu allt vanligare att man pekar på Sveriges höga *strukturella* arbetslöshet, alltså den som finns där oberoende av konjunkturläget. Under ett [Öppet sammanträde om arbetsmarknaden](#) som hölls i riksdagen 28 januari nämnde flera av talarna att konjunkturläget framöver inte förväntas påverka arbetslösheten i någon större utsträckning (någon procentenhet upp eller ner, sade till exempel Konjunkturinstitutets GD). Detta kväver andra verktyg än de som finns i verktygslådan för att möta lågkonjunkturer.

Yrkeshögskolan får mycket uppmärksamhet i januari då besluten om vilka YH-program som beviljats pengar meddelas. MYH hade på förhand arbetat med att sänka förväntningarna för 2024 års sökombgång genom att beskriva det som ett "mellanår i yrkeshögskolans expansion". Anslagen till YH-utbildning är lika stora för 2024 och 2025. Tilldelningen innebar ett längre antal och andel beviljade utbildningar, men något fler utbildningsplatser än föregående år.

Om detta och mer kan du läsa längre ner i rapporten. Klicka på de feta rubrikerna/länkarna. Har du frågor eller synpunkter kring innehållet i denna rapport, tveka inte att kontakta ola.johansson@academedia.se

POLITIK OCH REFORMER

EGEN, 30 JAN

Regleringsbreven 2025

Strax före jul kom regleringsbreven. I mångt och mycket kodifierar dessa bara vad som redan bestämts när budgetpropositionen klubbades. För leverantörer åt Arbetsförmedlingen gäller följande förenklade budskap: arbetsmarknadsutbildning uppvärderas som verktyg mot arbetslösheten, medan matchningstjänster (i sin nuvarande utformning) förknippas med för höga kostnader och på sina håll tveksam kvalitet.

I den bifogade filen finns en sammanfattning av regleringsbreven för Skolverket, Myndigheten för yrkeshögskolan och Arbetsförmedlingen, med fokus på de delar som berör våra verksamhetsområden.

Bifogade filer

[Regleringsbreven-fr-2025.pdf](#)

REGERINGEN.SE, 30 DEC, 2024

Antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildningar ska öka

Regeringen vill att fler arbetslösa ska gå en arbetsmarknadsutbildning. Därför får Arbetsförmedlingen i regleringsbrevet för 2025 i uppdrag att redovisa en plan för hur myndigheten ska öka antalet del...

Viktigare lagar och förordningar inför årsskiftet 2024/25

Informationsmaterialet innehåller en sammanfattning av de viktigare lagar och förordningar som träder i kraft andra halvåret 2024 och kring årsskiftet 2024/2025.

Kommentar: Klicka på *Utbildningsdepartementet* i innehållsförteckningen, där finns åtskilliga nya lagar/förordningar som påverkar oss. Även under *Arbetsmarknadsdepartementet* finns en och annan lag/förordning av intresse.

Ny undersökning: Kritiserat stöd gör succé

Allt fler tar chansen att skaffa nya yrkeskunskaper och använda det nya omställningsstudiestödet. Det gynnar individen, arbetsgivarna och samhället, menar Svenskt Näringsliv. "Oms...

Kommentar: Värderingen "succé" får stå för Svenskt Näringsliv, men mycket talar nu för en ljusning för omställningsstudiestödet.

Oförändrat budgetanslag för yrkeshögskolan

Onsdag 29 januari presenteras resultatet för den senaste ansökningsomgången för YH-program, och som myndigheten flaggat för tidigare kommer beviljandet bli lägre än förra året. Eva-Lena Kopparvik, che...

Kommentar: Mer om tilldelningen finns under bevakningsområde Konkurrenter.

Krav på att kunna bra svenska för att jobba med äldre – här är nya förslagen

Krav på att personalen i äldreomsorgen ska kunna svenska. Och ett särskilt svenskalyft för dem som ännu inte kan det. Så ska språket bli bättre i äldreomsorgen, föreslår regeringens utredare.

Kommentar: Bakom den något träiga titeln "Ett språkkrav för språkutveckling" döljer sig flera intressanta förslag:

- För omsorgspersonal införs ett språkkrav motsvarande B2-nivå enligt den europeiska referensramen (GERS). Detta bör kunna ge en ökad efterfrågan på svenska som andraspråksutbildning.
- Samma effekt lär förslaget om statsbidraget "Svenskalyftet" få.
- Leverantörer har möjlighet att utveckla och tillhandahålla specialiserade kurser i språk och kommunikation för äldreomsorgspersonal -"yrkessvenska" - särskilt för de som redan gått kursen svenska som andraspråk men behöver ytterligare kompetens för arbetsplatsens behov.

Lagstiftningen föreslås träda i kraft 2026-01-01.

Utredningens förslag kan läsas i sin helhet [här](#).

DN.SE, 30 JAN

Ulf Danielsson: AI gör att bara muntliga prov är möjliga

AI integreras snabbt i utbildningssystemet, men teknologin kan inte ersätta traditionella undervisningsmetoder.

Kommentar: En reflekterande text från Ulf Danielsson om den muntliga examinationens och salstentans oundvikliga återkomst. Frågan om lärande och fusk med AI är högt upp på agendan på alla utbildningsnivåer. Nu ger regeringen UKÄ i [uppdrag att kartlägga](#) lärosätenas arbete för att motverka fusk vid distansstudier genom användning av AI och andra digitala verktyg.

SVT.SE, 24 JAN

Framtidens jobb och de som försvinner

AI kommer inte göra oss arbetslösa, antalet arbetstillfällen i världen väntas öka kraftigt fram till 2030, enligt en ny rapport från Världsekonomiskt Forum. Listan på vilka yrken som får ett ...

ZEPHYRNET.COM, 20 DEC

9 förslag för din AI-läslista

Generativ AI och verktygen från den nya tekniken förändrar många aspekter av samhället eftersom dessa blir allestädes närvarande.

Kommentar: Läslistan är nu flera veckor gammal och därmed kanske redan passé? Att skriva (och läsa) böcker om AI är att be om att bli omsprungen. Ändå, det finns flera titlar på listan om AI och/inom utbildning och som känns ha ett bäst före-datum lite längre bort.

DEMOGRAFI OCH MAKRO

REGERINGEN.SE, 20 JAN

Integrationsbarometern ska mäta skillnader mellan inrikes och utrikes födda

För att förbättra möjligheterna till uppföljning av regeringens integrationspolitik har regeringen gett Statistiska Centralbyrån i uppdrag att föreslå en utformning av en Integrationsbarometer i form ...

MYH.SE, 27 JAN

Studerande med omställningsstudiestöd väljer program framför kurser

Fyra av fem av alla som sökte omställningsstudiestöd sökte för studier i yrkeshögskolan eller högskolan. Många kommer från arbeten inom vård och omsorg och har redan en eftergymnasial utbildning. Flest söker omställningsstudiestöd för långa utbildningar, både i yrkeshögskolan och högskolan är programstudier vanligast.

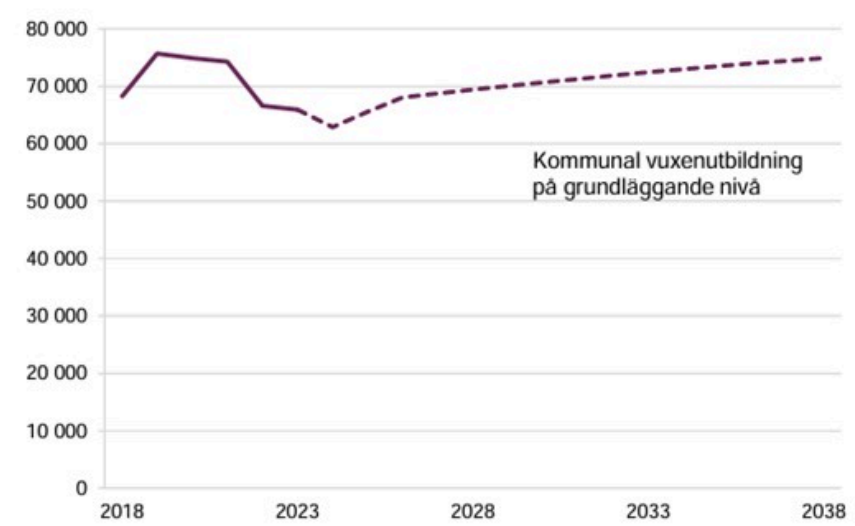
SKOLVERKET.SE, 30 JAN

Lärarprognos 2024 - Skolverket

Skolverket tar återkommande fram prognoser över skolans och förskolans behov av behöriga lärare. I den här rapporten redovisas en prognos för perioden 2024–2038.

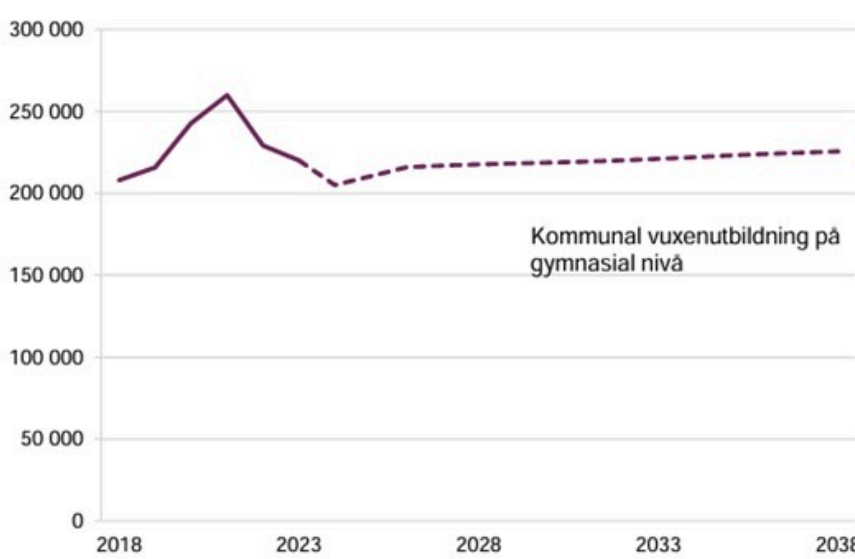
Kommentar: Rapporten är omfattande men man kan begränsa läsningen till de delar som behandlar vuxenutbildning. På sidor 66-70 redogör Skolverket för prognoser över vuxenutbildningens volymer fram till 2038, utifrån främst demografiska data (se diagram nedan*). Prognosen blir givetvis allt osäkrare för varje år bortom 2024 men särskilt för de kommande ett till tre åren borde analysen kunna ge en fingervisning. På sidor 101-103 i rapporten visas rekryterings- och examinationsbehovet för lärare för samma period. För vuxenutbildningen gäller att bristen på behöriga lärare är en utmaning framöver, främst på grund av höga pensionsavgångar och en låg behörighetsnivå inom vissa områden (t.ex. sfi). Ingen nyhet kanske, men rapporten illustrerar detta på ett bra sätt.

Diagram 33. Antal elever i kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå 2018–2023 och prognos 2024–2038

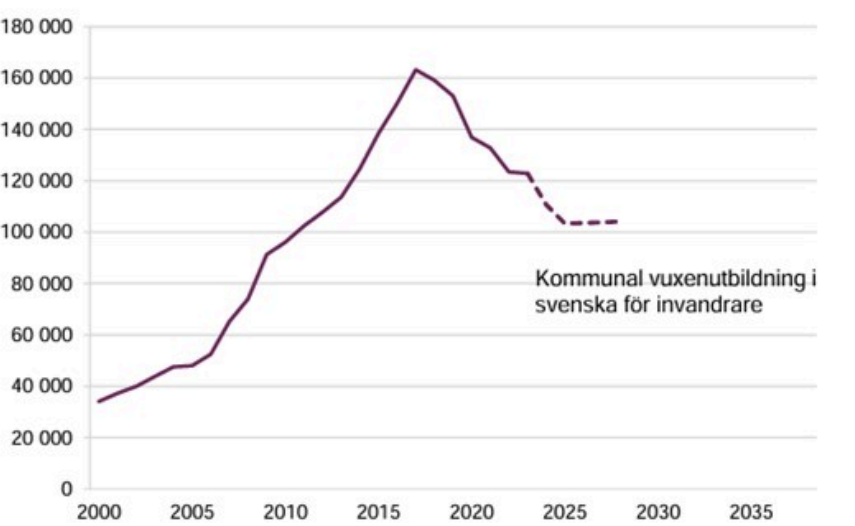
Källa: Elevstatistiken 2018–2023, Skolverket.

Diagram 34. Antal elever i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå 2018–2023 och prognos 2024–2038

Källa: Elevstatistiken 2018–2023, Skolverket.

Diagram 36. Antal elever i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare 2000–2023 och prognos 2024–2028

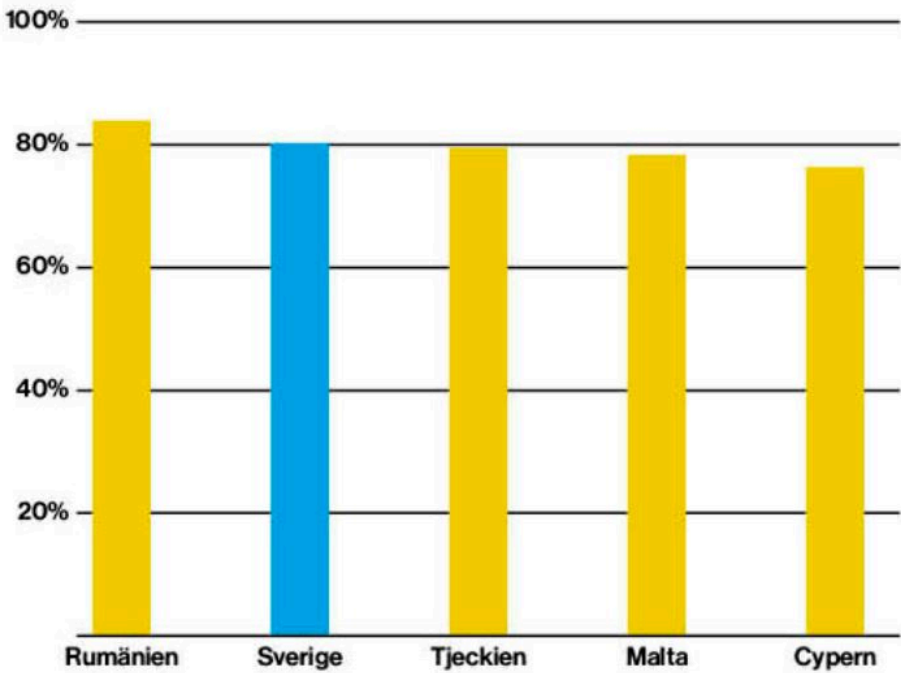

Källa: Skolverket 2000–2023.

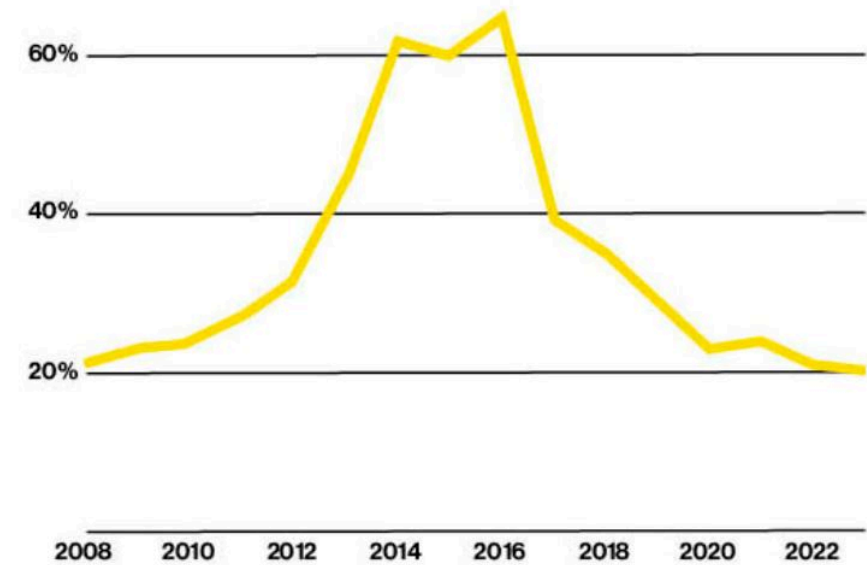
* Skolverket medger att volymer inom sfi är särskilt svåra att förutspå eftersom de är helt kopplade till invandring, vilken är osäker. Det är oklart varför man tror på stigande volymer inom grundläggande vuxenutbildning (gruv) när sfi-volymer inte stiger. En överväldigande majoritet av gruv-elever är invandrare som läser svenska som andraspråk.

Så ser migrationsströmmarna ut i Sverige och EU

Trots över hundra miljoner på flykt är det extremt få asylsökande i Sverige. Syre förklarar vilka länder som tar emot flest antal asylsökande och minst. (Diagram nedan är hämtade ur artikeln.)

Sverige intar en föga hedrande andraplats på listan över del EU-länder som avslår flest asylansökningar. Grafik: Daniel Augustsson

Även beviljandegraden har minskat radikalt. Grafik: Daniel Augustsson, byggd på statistik från Migrationsverket.

Kommentar: Migrationen till Sverige minskar. Den dominerande bilden är att det är ett önskat resultat av en målmedveten reformering av migrationspolitiken. (Alla är givetvis inte glada över utvecklingen, tidningen Syre som skrivit artikeln ovan är partipolitiskt obunden men beskriver sig som "frihetligt grön" och har en mer liberal syn på invandring än de flesta riksdagspartier).

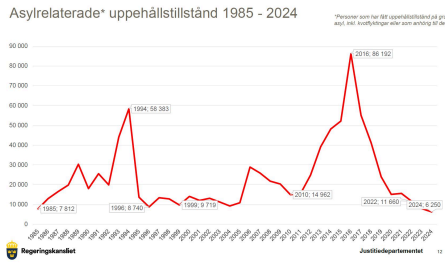
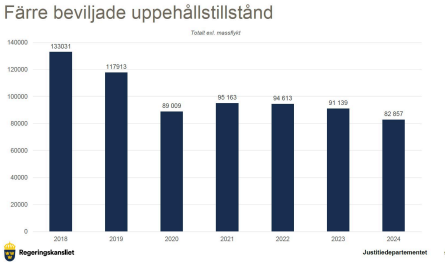
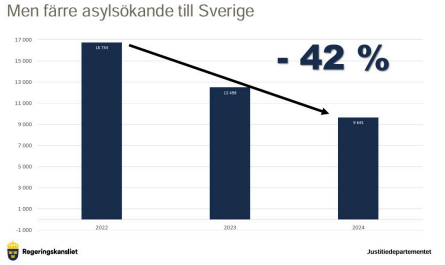
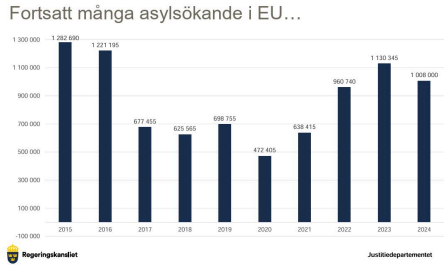
Vid en [pressbriefing](#) 10 januari 2025 presenterade migrationsminister Johan Forsell migrationen till Sverige under 2024. Han inledde med att slå fast att vi har "den lägsta asylrelaterade invandringen sedan 1985", och sammanfattade sedan året:

- Totalt sett färre beviljade uppehållstillstånd.
- Andelen utländska experter och talanger ökar.
- Antalet asylsökande har minskat med 42 procent sedan 2022 medan det i EU har ökat med 4 procent under samma period.
- Antalet som självmant återvänder till hemlandet ökar.

För 2025 planeras ett antal åtgärder för att förstärka denna utveckling, bland annat:

- En mer restriktiv anhöriginvandring.
- Skärpta regler för utvisning på grund av brott ochandel.
- Bättre förutsättningar för utländska experter, talanger och forskare.

Hela presentationen ligger [här](#). Valda bilder finns på nästa sida (möjligen behöver du använda zoom-funktionen).

SCB.SE, 19 DEC, 2024

Vanligt att studera och arbeta samtidigt

Både bland högskole- och yrkeshögskolestuderande (YH-studerande) var det vanligt att arbeta under studietiden. Hösten 2022 var 45 procent av högskolestuderande och 50 procent av yrkeshögskolestuderande sysselsatta samtidigt som de studerade.

MYH.SE, 17 DEC

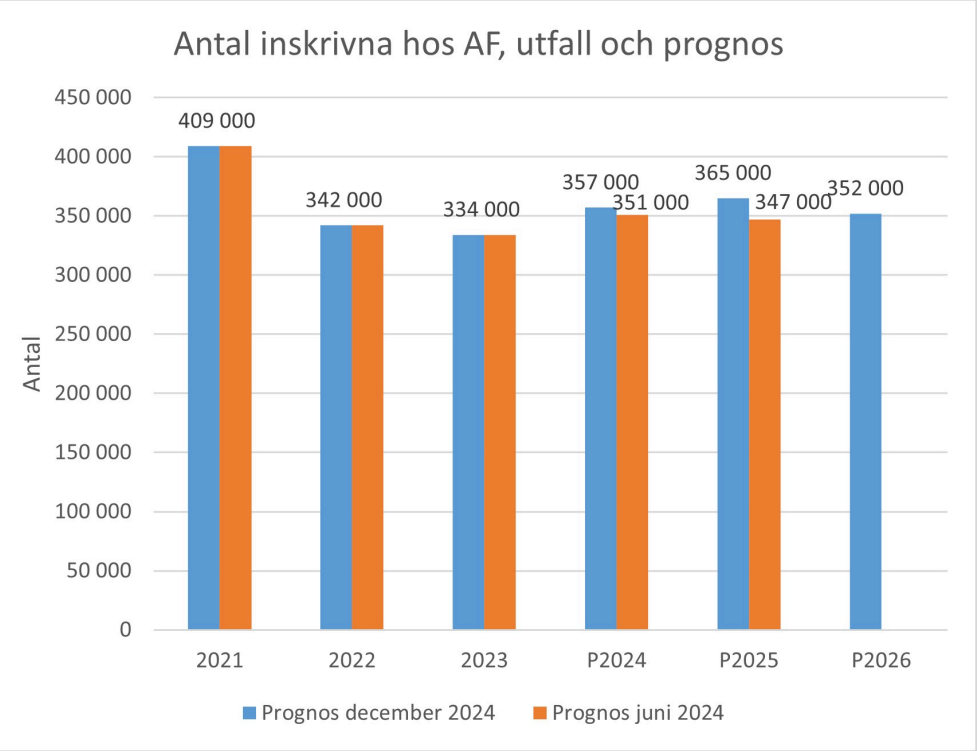
Färre studerande får arbete direkt efter YH-examen

Ny statistik visar att andelen i arbete året efter en YH-examen minskat. Enligt MYH:s analytiker Joel Junros är lågkonjunkturen och det förändrade läget på arbetsmarknaden en förklaring till minskningen.

ARBETSFORMEDLINGEN.SE, 17 DEC

Arbetslösheten ökar även under 2025

Lågkonjunkturen fortsätter att prägla den svenska ekonomin. Återhämtningen på arbetsmarknaden bedöms bli utdragen, även om arbetsgivarna ser något l...

Kommentar:

I Arbetsförmedlingens andra och sista prognos för året reviderar man något sina antaganden om tidpunkten för vändningen på arbetsmarknaden. Denna förväntas nu komma något senare än i föregående prognos(er).

Situationen för långtidsarbetslösa ser också ut att bli något värre än man trodde i föregående prognos (juni 2024).

Matchningsproblemet kvarstår; många arbetsgivare uppger fortfarande att de har svårt att rekrytera personer med nödvändig kompetens.

Sammanfattningsvis är det inga dramatiska skillnader från föregående prognos. Lösningen framför andra stavas alltså enligt Arbetsförmedlingen "reguljär utbildning, men även arbetsmarknadsutbildning".

Arbetsförmedlingen har i ökande grad börjat skjuta över ansvaret för matchningsproblematiken mot arbetsgivarna, som man tycker måste "bredda sin rekrytering" (dvs inte ställa så höga kompetenskrav.)

Långtidsarbetslösa akademiker

I rapporten *Vilka är de långtidsarbetslösa akademikerna?* redovisar Saco hur långtidsarbetslösheten för akademiker fördelade sig mellan olika grupper och hur långtidsarbetslösheten utvecklats i närtid.

UPPHANDLING

ARBETSFÖRMEDLINGEN.SE, 27 JAN

Webbinarium om uppdaterat förfrågningsunderlag i Rusta och matcha

Onsdagen den 4 december sände Arbetsförmedlingen ett livewebbinarium för kvalitetsansvariga hos leverantörer av Rusta och matcha. Nu finns webinariet att se i efterhand.

I webinariet gest en övergripande bild om vilka förändringar som planeras i mars 2025.

REGERINGEN.SE, 27 JAN

Uppdrag till Konkurrensverket att föreslå regeländringar för att stoppa oseriösa anbud

Regeringen vill bland annat över bestämmelserna kring upphandlande organisationers möjligheter att utesluta onormalt låga anbud vid upphandlingar.

Kommentar: Stort fokus ska läggas på att få bort kriminella aktörer från upphandlingar. Men uppdraget rör även oseriösa aktörer, som lämnar oseriösa i priser i upphandlingar. Denna typ av aktörer har stört vuxenutbildningsmarknaden i många år nu, där anbud med låga priser har lett till insolvens, inställda utbildningar och avtal som avbryts i förtid. Många upphandlande kommuner (liksom Arbetsförmedlingen) har inte vågat eller velat förkasta anbud med uppenbart ohållbara priser, ofta av rädsla för överprövningar. Det är därför välkommet om regeländringar nu kan göra det lättare att avfärda oseriösa aktörer i upphandlingar. Uppdraget ska redovisas 30 september 2025.

SKOLINSPEKTIONEN.SE, 30 JAN

Rektors arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i kommunal vuxenutbildning

Skolinspektionen har i 29 kommuner granskat kvaliteten i rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i den kommunala vuxenutbildningen (komvux) på gymnasial nivå som bedrivs på entreprenad. Granskningen visar att det ofta finns en oklarhet i ansvarsfördelningen mellan rektorn och den enskilda utbildningsanordnaren.

Kommentar: I 15 av de 29 granskade kommunerna är det ett bolag inom AcadeMedia Vux som är leverantör. AcadeMedia har en stor andel av komvuxmarknaden så detta är inte anmärkningsvärt i sig.

I Skolinspektionens rapport pekas bland annat på att upphandlad vuxenutbildning ofrånkomligen resulterar i avtal som kräver en uttolkning av avtalen. Detta riskerar att leda till olikvärdiga villkor för upphandlad vuxenutbildning och sådan som drivs i kommunens egenregi. Ett annat problem är de många avtal som innehåller lägre ersättning (eller ingen ersättning alls) för icke godkända betyg, vilket anses ge leverantörerna ekonomiska incitament som påverkar betygsättning. Regeringen har i budgetpropositionen för 2025 avsatt 7 mnkr till Skolinspektionen för att [granska komvux](#).

Med tanke på den fräna kritiken är förändringar i kommande upphandlingar förmodligen att vänta. Ansvarsfördelningen mellan kommunens rektorn och utbildningsleverantörerna lär bli tydligare. Förhoppningsvis ser vi också färre avtal där ersättningen skiljer sig åt beroende på betyg.

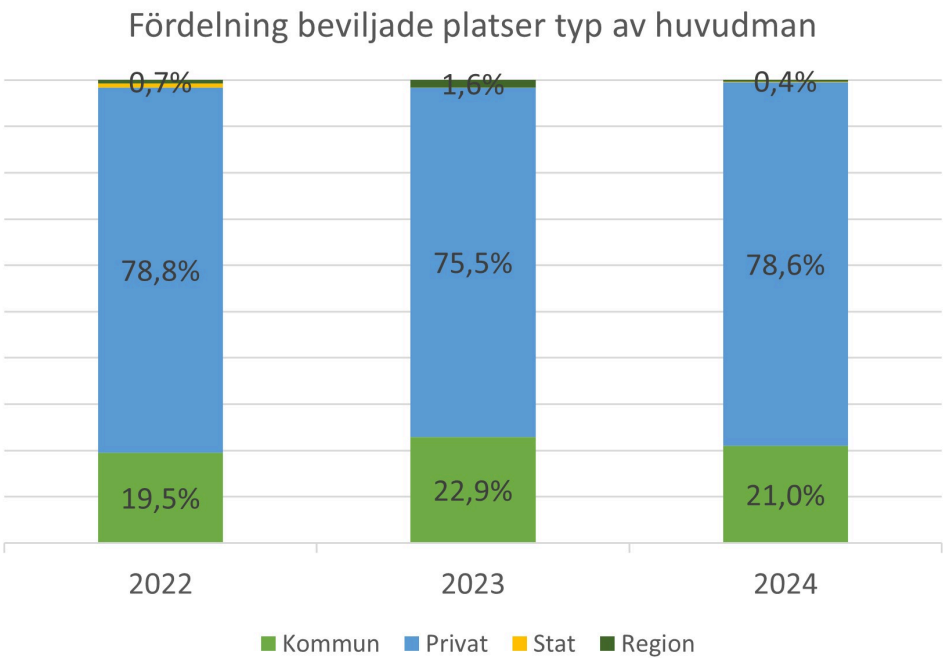
KONKRRENTER

MYH.SE, 31 JAN

Yrkeshögskolan anpassar utbudet efter arbetsmarknadens behov

Arbetslösheten och det förändrade läget på arbetsmarknaden sätter nu sin prägel på yrkeshögskolans utbud. När Myndigheten för yrkeshögskolan idag beviljar 344 ansökningar om att bedriva YH-utbildning är det framför allt branscher med stora behov som prioriteras.

Kommentar: Flest utbildningsplatser beviljades det kommunala bolaget Yrgo (Göteborgs stad). På totalen återtar dock de privata anordnarna den andel de backade med 2023 (se diagram).

GRATISTIDNING.COM.HEMSIDA.EU, 12 JAN

Tidigare chef tar över Astar

Vuxenutbildningsföretaget Astars hela verksamhet med 270 anställda säljs till den tidigare VD:n Katharina Sjögren Edström samt Hannah Börefelt, tidigare HR-strateg på Astar. Säljare är Edukatus Alliance AB (tidigare ThorenGruppen AB).

VILARARE.SE, 16 JAN

Efter labbkravet: Nu läggs flera fysik- och kemikurser ned

”Ett enstaka laborationstillfälle kan inte motsvara centrala delar av en 100-poängskurs”, säger Lotta Hedén, som samordnar fem kommuners vuxenutbildning.

AKTUELLSAKERHET.SE, 17 JAN

Folkuniversitetet ny partner till Kriminalvården

Folkuniversitetet är en av 18 organisationer som får statsbidrag för insatser som kompletterar Kriminalvårdens verksamhet under 2025.

Privat sfi-undervisning – billigare än kommunal

Det är billigare att fortsätta att bedriva SFI-undervisningen i privat regi än att låta den skötas av kommunen. Det visar en utredning som tagits fram på uppdrag av bildningsstyrelsen. – För om vi vill gå över till kommunalt ansvar behöver du ha en grundbemanning, säger bildningsstyrelsens ordförande Mikael Westberg (S).

Kommentar:

Avesta kommun är ett exempel på en kommun som undersökt och jämfört kostnaderna för olika drivsformer. Det finns gott om kommuner som istället väljer att bedriva vuxenutbildningen i egenregi. Argumenten är då oftare politiska än ekonomiska.

AcadeMedia

support@nobicon.se, +46 (0)90 14 42 70

[Gå till portalen](#)
[Avsluta prenumeration](#)

[Läs villkor och information om behandling av personuppgifter](#)